

Свято хліборобів

18 листопада - день працівників агропромислового комплексу, однієї з найважливіших галузей України. В ці дні на селі активно здійснюється комплекс заходів із реформування аграрного сектору, створення умов, за яких товаровиробники мають можливість функціонувати в режимі вільного підприємництва.

В минулому у сільських трудівників області були вагомі здобутки по збільшенню виробництва продукції рослинництва та тваринництва, зміцненню економіки господарств до поліпшення добробуту сільських трударів.

У 80-ті роки активно реалізовувалась програма спеціалізації господарств з виробництва свинини, яловичини, яєць і м'яса птиці, виробництва вовни. І це стало вирішальною умовою збільшення продуктивності тваринництва та забезпечення рентабельності виробництва.

Водночас вирішувались питання інтенсифікації в рослинництві за рахунок кращого удобрення ланів і запровадження кращих сортів та прогресивних технологій при виробництві зерна, цукрового буряка, овочів, кормових культур. З цієї метою на селі за активної підтримки колективів промислових підприємств і проектних інститутів Харкова була розроблена і реалізована програма хімізації сільського господарства. За короткий термін було побудовано і оснащено технікою 25 агрохімкомплексів, здійснено і низку інших інноваційних заходів щодо розвитку виробництва продукції сільського господарства та зміцненню його економіки.

Активному розвитку сільськогосподарського виробництва сприяла розроблена та запроваджена система технічного обслуговування зростаючого машинно-тракторного парку колгоспів і радгоспів.

У практичному вирішенні питань спеціалізації та інтенсифікації сільського господарства безпосередню участь брали сотні інженерів-випускників ХІМЕСГ, які очолювали інженерну службу в колгоспах, радгоспах, районних та обласних управліннях сільського господарства, трестах радгоспів та об'єднаннях «Сільгосптехніка».

Вже в середині 80-х років значно збільшилась врожайність полів: зернових — 28-30 ц/га, цукрового буряка — 300-320 ц/га, соняшника - 15-18 ц/га, овочів — 100-120 ц/га, підвищилась продуктивність громадського тваринництва. Харківщина за показниками розвитку сільського господарства, на той час, врожайності полів та продуктивності тваринництва була серед кращих 3-4 областей України. Тож не випадково, в серпні 1982 року, саме в нашій області відбулась Всесоюзна нарада з питань спеціалізації та інтенсифікації сільськогосподарського виробництва. Високими показниками в розвитку сільського господарства область прославили відомі майстри і керівники підприємств —

Герої Соціалістичної Праці:

► механізатори:

- Дроб'язко М.І. зі Сахновщинського району;

- Тягло В.М. з Краснокутського району;
- Сметана М.І. з Валківського району.
- керівники господарств:
 - Могильченко Г.С. голова колгоспу Лозівського району;
 - Кравченко П.С. голова колгоспу Золочівського району;
 - Гура К.Ф. голова колгоспу Сахновщинського району.
- майстри —тваринники:
 - Савельєва В.Ф. із Харківського району;
 - Пилипенко Р.М. і Коваль А.М. із Богодухівського району;
 - Твердохліб К.Г. — ланкова з Валківського району.

Зміцніла матеріально-виробнича база колгоспів та радгоспів. На селі широким фронтом здійснювалось будівництво житла. Вирішувались інші соціальні питання. Та, на жаль, здобутки, досягнення в розвитку сільськогосподарського виробництва в області, як і в інших областях України, за роки перебудови (після 1990р.) були втрачені. З ліквідацією колгоспів та радгоспів була підірвана матеріально-виробнича база сільського господарства: настала гостра нестача машинно-тракторного парку, при цьому кількість технічних засобів із вичерпаним амортизаційним ресурсом перевищувала 60%. Припинили свою діяльність агрохімкомплекси. За період із 1990р. внесення мінеральних добрив на гектар посівної площі скоротилося в 11, а органічних добрив у 3-4 рази. І, як результат, знизилась врожайність полів, зменшились поголів'я і продуктивність у тваринництві, погіршилися соціальні умови життя сільського населення, зменшилась його чисельність, знизилась економічні показники сільського господарства.

І для того, щоб надати приватній власності роль потужного мотиватора підприємницького інтересу, треба було скорегувати організаційно-правові форми функціонування аграрного сектору.

Саме на здійснення такої корекції і зорієнтував державу Указ Президента України від 3 грудня 1999р. «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектору економіки». Як показують офіційні звіти про реалізацію положень Указу всі організації аграрного сектору, що підлягали реформуванню, вже протягом короткого терміну змінили свою організаційно-правову форму і зареєструвались як приватні формування. І ця робота продовжується, але поки що стан справ у сільському господарстві досить складний. І сьогодні сільські підприємці мають великі втрати від вражаючого диспаритету цін на сільськогосподарчу і промислову продукцію та низки інших недоречностей. Зменшуються посівні площі та поголів'я худоби, незадовільно здійснюються соціальні та культурні заходи на селі.

Але селяни, спеціалісти не опускають рук, активно працюють, щоб змінити ситуацію на краще.

Так, в цьому році вирощено рекордний врожай зернових:

- намолочено 3708 тис. тонн зерна при середній врожайності 40.2 центнера з гектара. А в Чугуївському, Сахновщинському, Куп'янському районах - по 46-52 центнерів зерна з гектара.

- Вирощено непоганий врожай сояняка — понад 18 ц/га.

- Успішно завершилося збирання цукрових буряків при врожайності 305 ц/га.

- Посіяна озимина на площі 454.8 тис. га (104 %).

- У 2008 році продовжувалось виробництво овочевих та плодово-ягідних культур.

Продовжується заготівля кормів для тваринництва.

Але на відміну від галузей рослинництва у тваринництві в 2008 році стан справ слабо поліпшився. Лише на 0.6 % зросло виробництво молока, дещо зросло виробництво яєць, а реалізація м'яса на 1 жовтня зменшилася на 18 %.

Для покращення стану справ у тваринництві і забезпечення рентабельності поліпшилась цінова ситуація. Крім того, на державному рівні запроваджена виплата в кінці року дотацій за приріст поголів'я корів і нетелів.

З обласного бюджету в рамках виконання "Обласної програми стабілізації та розвитку тваринництва на 2006-2010 роки" виплачено господарствам області 105 млн. гривень.

У 2008 році господарства АПК області придбали значно більше сільськогосподарської техніки, ніж у минулому році.

Станом на 1 жовтня дещо покращилась ситуація з виплатою заробітної плати в АПК області. Зараз її заборгованість мають лише 3 господарства. Середньомісячний заробіток у сільському господарстві області одного працівника за січень-вересень досяг 1162 гривень, що на 42 % більше ніж за відповідний період минулого року.

Вагомий внесок у подальший розвиток агропромислового комплексу вносять колективи ВНЗ аграрного профілю області: Національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка, Національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, Зооветеринарна академія, вчені науково-дослідних інститутів ім. Юр'єва, ґрунтознавства та агрохімії. В цьому році тільки ХНТУСГ на поповнення лав будівничих незалежної, демократичної, процвітаючої України направив 1350 випускників.

Дорогу в світле майбутнє агропромислового комплексу торують сотні керівників і спеціалістів і серед них Герої України: Криворучко Анатолій Тихонович з Борівського району, Кудревич Олександр Антонович і Гулий Іван Михайлович з Красноградського району та тисячі трудівників ланів і ферм.

Тож хочеться поздоровити їх зі святом і побажати міцного здоров'я і успішної реалізації наміченої програми забезпечення сталого розвитку сільського господарства і на цій основі поліпшити соціальні умови життя на селі.

С.В.Луценко, заслужений працівник сільського господарства України.